

Aanleiding

Er is onduidelijkheid over het uit te voeren onderzoek naar asbest in bodem ter plaatse van asbestdaken. Via deze richtlijn willen we deze onduidelijkheid wegnemen.

Risico

Indien sprake is van een asbestdak waar geen sprake is van een goot en hemelwater direct op de bodem (dus geen verharding) terecht kunnen asbestvezels op en in de bodem worden aangetroffen. Deze asbestvezels kunnen makkelijk in de lucht terecht komen, waardoor er risico's zijn bij het betreden van deze zogenaamde druppelzones.

Druppelzones

Als daken van asbesthoudend plaatmateriaal niet voorzien zijn van dakgoten kan er door verwerking van de daken asbest in de bodem terechtkomen. Dit gebeurt dan in de "druppelzone" waar water met asbest op de bodem valt. Deze zone heeft de lengte van het asbestdak en een breedte van maximaal 1 meter. Het asbest wordt normaliter aangetroffen tot een diepte van maximaal 20 cm, waarbij de meeste asbest in de bovenste 10 cm wordt gevonden.

Achtergrondinformatie

In 2014 is in opdracht van de provincies Overijssel en Gelderland onderzoek gedaan naar het voorkomen van bodemverontreiniging met asbest onder asbestdaken. Uit dit onderzoek bleek dat afspoeling van losgeraakte asbestvezels resulteert in de verontreiniging van de bodem. De verontreiniging bestaat zowel uit asbestdeeltjes als uit respirabele asbestvezels.

Sinds 2021 is tevens duidelijk geworden dat veel asbestdaken zijn behandeld met een PCB-houdende coating. Door verwerking van de asbestdaken komt dit PCB in de bodem terecht. Daar waar asbestverontreinigingen worden aangetroffen is vaak ook sprake van een verontreiniging met PCB.

De ernst en omvang van verontreiniging is erg afhankelijk van de lokale omstandigheden. Maar voor zowel asbest als PCB wordt vaak de interventiewaarde overschreden. In de regio Rivierenland komen, door de breed aanwezige agrarische sector, veel asbestdaken voor.

Wat moet er worden gedaan?

Bij bodemonderzoek ter plaatse van druppelzones moet de locatie als verdacht worden beschouwd op het voorkomen van asbest en PCB.

Volgens de onderzoeksnorm (NEN 5707) kan het onderzoek plaatsvinden door het graven van asbestsleuven of asbestgaten. Hier mag, beargumenteerd, vanaf worden geweken. Het onderzoek moet zich richten op de meest verdachte bodemlaag (toplaag).

Ook in de beschreven onderhoudsvereisten in de NEN 5707 wordt gesteld dat onderzoek naar respirabele vezels moet worden overwogen als daar aanleiding voor is. Wij achten het voldoende bewezen dat bij asbestdaken asbestvezels in de grond voor kunnen komen, ook als deze vezels niet worden waargenomen bij microscopisch onderzoek. Daarom moet altijd onderzoek naar respirabele asbestvezels plaatsvinden (bijvoorbeeld via SEM-analyse).